

‘Content, want efkes weg van de vent’

Verschil tussen vrouwenverenigingen verdwijnt

Ook vrouwen willen zich graag verenigen. Zonder mannen in de buurt. In Knesselare doen ze dat onder meer in de KAV, de KVLV en Markant. De KAV bestaat al sinds 1920, maar in Knesselare duurde het toch tot 1959 voor een afdeling van start ging onder het voorzitterschap van Anna Braet. Meer dan vijftig jaar later geven Rita De Pauw, Annemie Hoste en Martine Schelstraete graag uitleg over hun vereniging.

Knesselare sprong maar laat op de KAV-trein?

ANNEMIE: De KAV bestaat sinds 1920, maar groeide vooral fors in de naoorlogse samenleving, waar vrouwen gingen meepraten. De tijd dat ze louter en alleen tevreden moesten zijn met de was en de plas was stilaan voorbij.

RITA: Het is wel zo dat de kajotsters (VKAJ) – de jongerenbeweging voor meisjes – hier al veel vroeger bestonden. In Knesselare was er zeker al een afdeling in 1929, opgericht door onderpastoor De Sutter. De kajotsters waren een grote bond tot de jaren 1960.

Dan is het snel verminderd. Ik ben daar als 16-jarige (1969) leidster van geweest. Marie-Jeanne De Vlioger (Veldstraat) was toen hoofdleidster. Dat was toen nog strikt katholiek. Ik herinner me nog dat we op reis in Duitsland in een heel grote slaapzaal allemaal vroeg in bed moesten en dat onze hoofdleidster knielde aan haar bed om te bidden. Wij *piepten* natuurlijk van onder onze dekens en zagen haar daar zeker meer dan een uur zitten bidden. Marie-Jeanne is later dan ook kloosterzuster geworden.

Piramide in het Drongengoed. Voor de KAV had Knesselare al lang ▲ een actieve Kajotsters-groep

Wie waren hier de pioniers?

ANNEMIE: Ik heb wat historische gegevens verzameld voor ons 50-jarig bestaan in 2009. Zoals zoveel verenigingen werd ook KAV Knesselare opgericht (5 mei 1959) onder impuls van een onderpastoor (EH Strobbe), gewestelijk propagandiste Marieke Van Landschoot en Madeleine Mouton. Verschillende actieve vrouwen sprongen op de kar. Onze eerste voorzitter was Anna Braet, de vrouw van Omer Van Poucke die in de Kerkstraat een kledingfabriek had. Ze moedigde de vrouwen die daar werkten aan om lid te worden. Ook veel werkneemsters van de sigarenfa-

briek werden lid. Juliette De Corte was toen ondervoorzitter en Madeleine Mouton, de vroegere secretaresse van de VKAJ, werd schatbewaarder. Van de stichters is alleen Simone De Baerdemaeker in 2011 nog in leven. De vergadering hadden plaats in de Parochiale Kring, later de Sportkring en uiteindelijk in de parochiale feestzaal.

Waarom werden vrouwen toen lid?

ANNEMIE: 'Van de oudere leden heb ik vaak horen vertellen dat ze blij waren dat er nu eindelijk ook voor hen een vereniging was. Laat ons zeggen zoals het is: ze waren content dat ze even weg konden van hun vent.

MARTINE: Dat is vandaag soms nog zo. Als we voor bepaalde avondactiviteiten al eens de mannen meevragen, vinden velen dat niet het beste idee. 'KAV is voor ons vrouwen alleen', is de reactie (lacht).

RITA: In de beginjaren sprak men van een geloof dat 'samenkomen, samen praten en handelen een hulp kan zijn om levensvragen beter te leren begrijpen'. Lange tijd was er ook nog een duidelijke christelijke inspiratie.

De K van KAV is in de mist van de tijd stilaan vervaagd?

RITA: Ik heb een grote verschuiving gezien. In de beginjaren was die K er duidelijk wel. Vroeger waren er meer activiteiten als bedevaarten, waren de proosten meer aanwezig.

MARTINE: KAV is vandaag niet uitgesproken katholiek of christelijk meer. Op nationaal vlak vond men die K een rem op de verjonging. Jongeren willen niet meer over die K-drempel heen. De oudere leden hebben het daar wat moeilijk mee. Ik ook, trouwens.

De afdeling is dan heel snel gegroeid?

ANNEMIE: In het stichtingsjaar 1959 waren er 60 leden, twintig jaar later 300, bij het 25-jarig bestaan al 450.

MARTINE: We vierden in 1984 ons vijfhonderdste lid en haalden onze absolute piek halfweg de jaren 1980 met 537 leden. Sindsdien is het aantal leden weer gehalveerd. Vandaag zijn het er toch nog 225.

Wie waren de voorzitters na Anna Braet?

ANNEMIE: Dat waren achtereenvolgens Simonne Versluys, Diana Timmerman (1985-1994), Linda Willems

▲ De KAV-bestuursploeg ten tijde van voorzitter Anna Braet (3de van rechts)

(1994-2001) en ikzelf (2002-2010). Sedert 2010 is dat Rita D'Hooge.

Jullie hebben wel een opvallend lange lijst bestuursleden?

MARTINE: Naast ons drie en de voorzitter zitten ook nog Maria Dierickx (praktische school) en Lucretie Vervaeck (belangstellingswerken) in het kernbestuur. De jongste jaren werden de taken nog verder uitgesplitst en zitten we met een ploeg van 24 mensen.

Een VKAJ-afdeling is er niet meer. Hoe zorgen jullie voor de opvolging?

MARTINE: Na het verdwijnen van de kajotsters werd de verjonging inderdaad minder vanzelfsprekend. In 1985 is Jong-KAV opgericht, met Marleen Van Kerrebroeck en later Annemie Hoste als jong KAV-verantwoordelijke. Maar toen de jongste bestuursleden in 2002 alle kerntaken van KAV op zich namen (Annemie werd algemeen voorzitter van KAV) is de aparte jongerenwerking weer stilgevallen.

RITA: De huidige generatie voortrekkers is ondertussen toch ook al twintig jaar en meer actief. Binnen afzienbare tijd stelt zich opnieuw een probleem van opvolging. Er zitten ondertussen een aantal jongeren in het bestuur, maar er zal meer volk nodig zijn.

Hoe willen jullie de leden bekoren? De jaarprogrammatie was vroeger al uitgebreid, vandaag nog meer.

ANNEMIE: We organiseren activiteiten voor de hele groep, en diverse zaken die meer gericht zijn op doelgroepen. Wat dat eerste betreft: vroeger hadden we een ontmoetingsfeest in september, een kerstfeest en een moederfeest. Tegenwoordig heet dat een herfst-, een kerst- en een lentevergadering. Het was lang zo dat we

▲ Rita De Pauw, Annemie Hoste en Martine Schelstraete.
Drie actieve bestuursleden van de KAV

sprekers uitnodigden, op aangeven van ons nationaal bestuur. Maar sommige mensen vielen daar bijna van in slaap. Als je ziet dat veel mensen daarop afhaken, moet je op zoek naar alternatieven.

RITA: Op onze algemene vergaderingen staat tegenwoordig ontspanning centraal, en met Martine en Arlette De Paepe hebben we daarvoor de geknipte personen in ons bestuur. Zij organiseren dat met heel veel variatie, met thema-avonden, met sketches en humor. Dat smaken de mensen alleszins.

MARTINE: En we sparen financieel ook veel uit door onze ontspanningsavonden zelf in te vullen. Sprekers of groepjes die optreden, dat is niet goedkoop.

Naast die drie algemene vergaderingen zijn er nog meer dan zestig activiteiten?

ANNEMIE: Ja, maar dat zijn specifieke activiteiten met een beperkter doelpubliek. Voor elk wat wils. Sommige leden ontmoeten mekaar op onze hobbynmiddagen. Daar komen ze haken, breien, maar ook kaarten, babbelen, lezen... en een keer kletsen over de laatste nieuwsjes ook, zeker... Anderen nemen deel aan de fietstochten die Jeanine De Muynck organiseert. Hiervoor komen gemiddeld 40-45 sportievelingen opdagen. Nog anderen gaan zwemmen, bowlen of bollen. We organiseren een kinderactiviteit in samenwerking met de Gezinsbond.

RITA: Dat evolueert en wisselt allemaal wel. Het ooit populaire bloemschikken is nu wat uit de mode. Koken was dat ook, en we wilden inderdaad van dat oubollig imago van vrouwen die enkel koken, wassen en plassen af, maar kijk, door de populariteit van kookprogramma's op tv is dat weer terug van weggeweest.

MARTINE: Onze grootste activiteit is de Hazentocht, onze gezinsgerichte wandeling met ontbijt op paasmaandag, die ook openstaat voor niet-leden. En dan zijn er onze uitstappen, van kerstuitstap tot jaarlijkse bedevaart, van een bezoek aan toneel of andere culturele activiteit tot onze verrassingsuitstap.

Werken jullie op een eiland of is er samenwerking?

ANNEMIE: Dat is een nieuwe trend, en maar goed ook. Voor onze activiteiten met gastsprekers als Bob Vansant, Manu Keirse en nu onlangs Christine Van Broeckhoven zoeken en vinden we partners. Zo werkten we bijvoorbeeld rond de incontinentieproblematiek samen met scholen, de bibliotheek, de rustoorden, de CM en andere vrouwenverenigingen. De gemeente probeert dat ook meer en meer te stimuleren. Samenwerking zorgt voor meer volk, meer sfeer. Mijn droom is om kinderarts Peter Adriaenssens hier te krijgen.

Werken jullie ook in Ursel?

MARTINE: In Ursel bestond er vroeger ook een lokale KAV, maar die is ondertussen opgedoekt. Toen we dat hoorden hebben we in alle Urselse winkels folders gelegd om vrouwen warm te maken voor onze vereniging, maar de respons was mager. Er meldden zich maar drie nieuwe leden.

Jullie communicatie is nochtans ruim bemeten?

ANNEMIE: Martine zorgt voor een eigen geïllustreerd maandkrantje, het KKK'je ('t Knesselaars KAV-Krantje). Een team van wijkmeesteressen zorgt voor de bedeling.

MARTINE: Vroeger busten we bij alle leden het KAV-blad Vrouw en Wereld en tal van uitnodigingen voor onze vele activiteiten. Vrouw en Wereld wordt vandaag

via de post bedeed. Alle plaatselijke KAV-info stoppen we in het krantje dat ik toch een beetje als mijn kind beschouw: aankondigingen, verslagjes, foto's en familienieuws...

KAV pleitte voor emancipatie. Is dat vandaag nog nodig?

RITA: Dat was een paar decennia geleden meer het geval dan vandaag. Maar KAV heeft inderdaad mee aan de kar getrokken om bepaalde maatschappelijke ontwikkelingen bespreekbaar te maken, van abortus en euthanasie tot de problematiek van scheiding of homoseksualiteit. Vandaag ligt het accent iets meer op integratiewerking voor allochtonen. Maar in Knesselare stelt zich die problematiek minder.

ANNEMIE: Wat dan wel weer vaak in beeld komt is het thema van de (wereld)solidariteit. We nemen zo actief mogelijk deel aan acties als Kom op tegen kanker, 11.11.11, Haïti, Welzijnzorg...

MARTINE: Dat is het solidariteitsgevoel dat ook via de ACW-koepel wordt aangemoedigd. Vanaf volgend jaar zetten we op uitnodiging van de parochieploeg onze schouders mee onder het solidariteitsmaal van Broederlijk Delen.

Voorzitster Rita D'Hooge en het hele bestuur achter de nieuwe KAV-vlag ▲

Verenigt KAV nog vooral arbeidervrouwen, of is dat verleden tijd?

MARTINE: Bij ons is dat eigenlijk nooit zo sterk afgeleijnd geweest. Dat was aanvankelijk meer het geval bij onze collega's van CMBV (nu Markant, middenstand) en KVLV (landbouwersvrouwen), maar ook daar zijn ondertussen de deuren open gegooid.

RITA: Of de leden nu van de boerenbuiten zijn, of "Plaatsenaar", wij trekken ons daar niets van aan. Iedereen is welkom.

Op een stralende septemberdag vierden de KAV-vrouwen in 2009 vijftig jaar KAV ▼

